

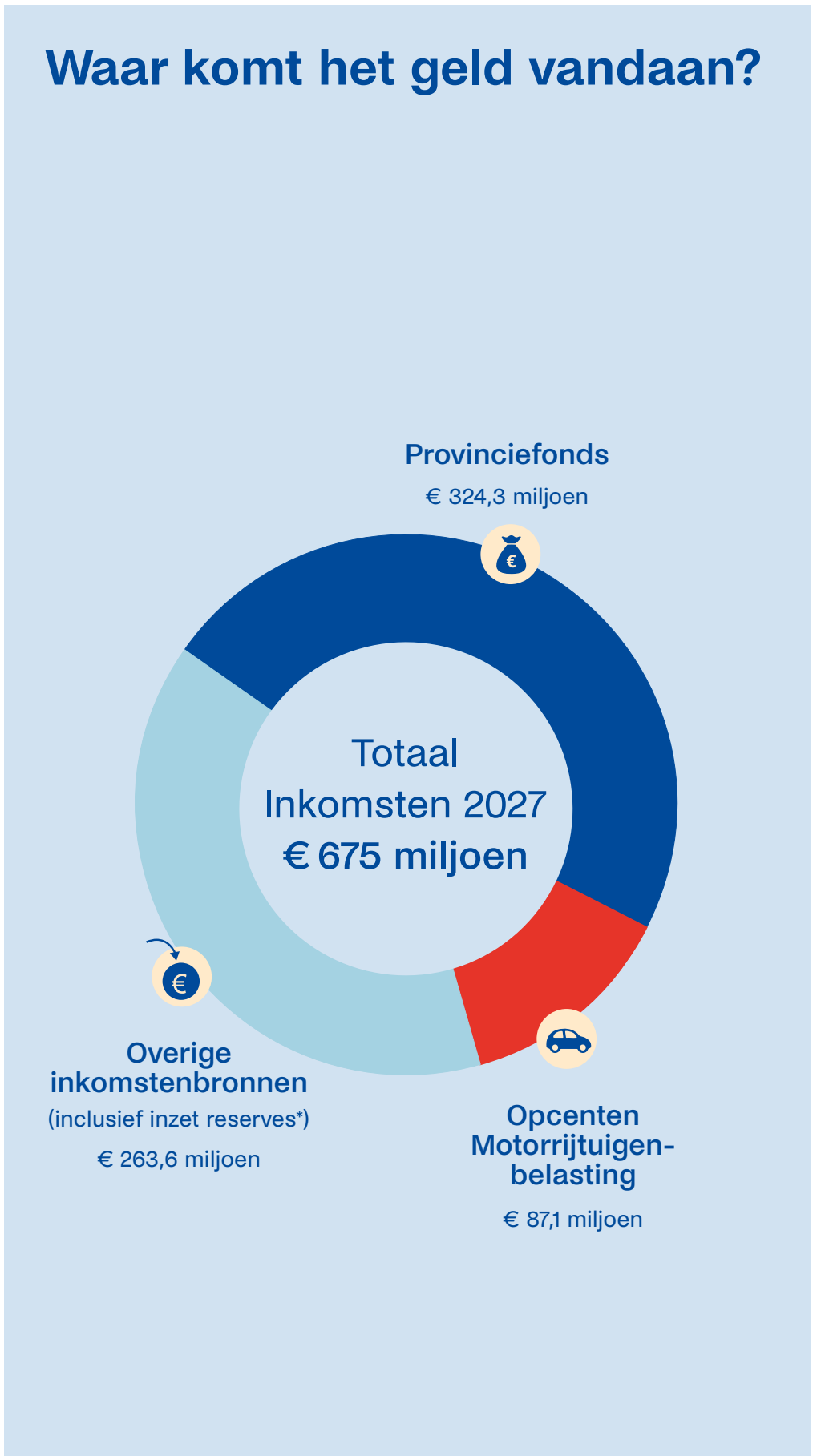
Begroting 2027 in één oogopslag

Samen investeren is belangrijk voor Fryslân. In de begroting staat wat de provincie in 2027 verwacht te besteden en te ontvangen.
Zodra Provinciale Staten de begroting in november 2026 goedkeuren, kan het bestuur in 2027 starten met het uitvoeren van het beleid.

De 7 programma's op hoofdlijnen

1	2	3	4	5	6	7
Bestuur	Infrastructuur	Natuur en Landbouw	Ruimte en Klimaat	Economie en Mienskip	Bedrijfsvoering	Overige uitgaven
- Sterk en betrouwbaar provinciebestuur - Versterken samenwerking met gemeenten en partners - Aanpak ondermijning en toepassing Wet Bibob	- Samen op weg naar veilig, vlot en fossielvrij reizen in 2050 - Verkeersveiligheid voorop: nul verkeersdoden in 2040 als doel - Friese wegen, bruggen en vaarwegen veilig en sterk - Een sterker OV en meer mensen op de fiets	- Meer natuur: realisatie Natuurnetwerk Nederland - Landbouw toekomstbestendig én in balans met natuur - Gebiedsgerichte aanpak samen met boeren, inwoners en partners	- Nieuwe omgevingsvisie: ruimte voor wonen, energie en natuur - Fryslân fossielvrij in 2050: energietransitie volop in gang 22.387 extra woningen vóór 2030 - Klimaatbestendig water- en bodemsysteem in ontwikkeling	- Halvering van nieuwe grondstoffen in 2030; volledig circulair in 2050 - Investeren in brede welvaart, innovatie en duurzame economie - Sterk cultuuraanbod en bescherming van de Friese taal - Leefbaarheid versterken	- Heldere sturing op ambities en organisatiedoelen - Sterke organisatie met goede voorzieningen en capaciteit - Digitale transitie voor betere dienstverlening en bedrijfsvoering	- Toevoegingen aan provinciale reserves voor latere uitgaven - Algemene dekkingsmiddelen

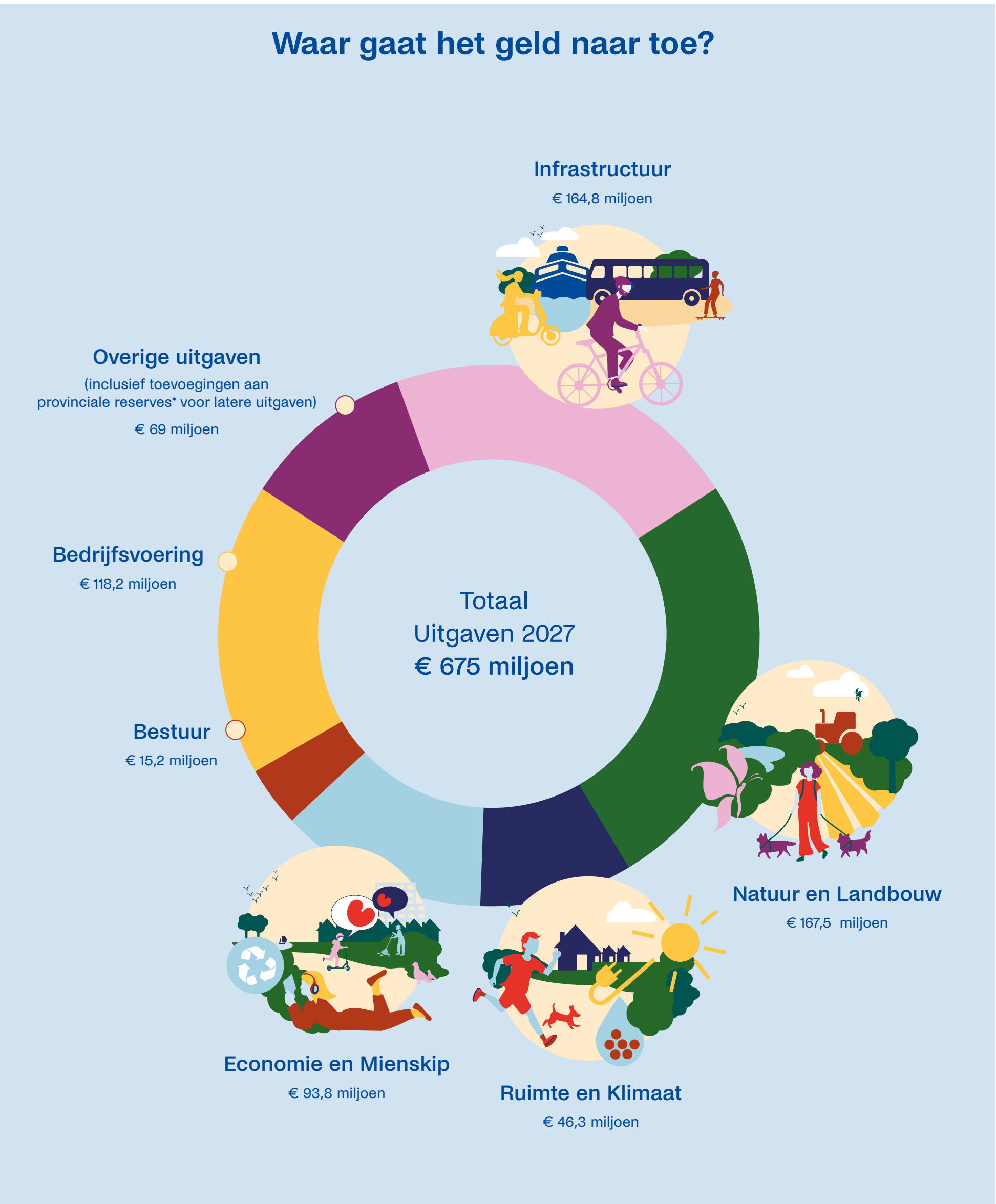
Waar komt het geld vandaan?

* Toelichting reserves

Door met name een hogere uitkering uit het Provinciefonds groeit de reserve (VAR) van de provincie. In de kadernota stond de reserve aan het einde van de bestuursperiode (in 2027) nog op € 279 miljoen. In de begroting is dit bedrag met € 8,4 miljoen toegenomen, waardoor de reserve aan het einde van de bestuursperiode (in 2027) uitkomt op € 287,4 miljoen. Daarbij wordt steeds uitgegaan van een minimale reserve van € 10 miljoen.

Waar gaat het geld naar toe?

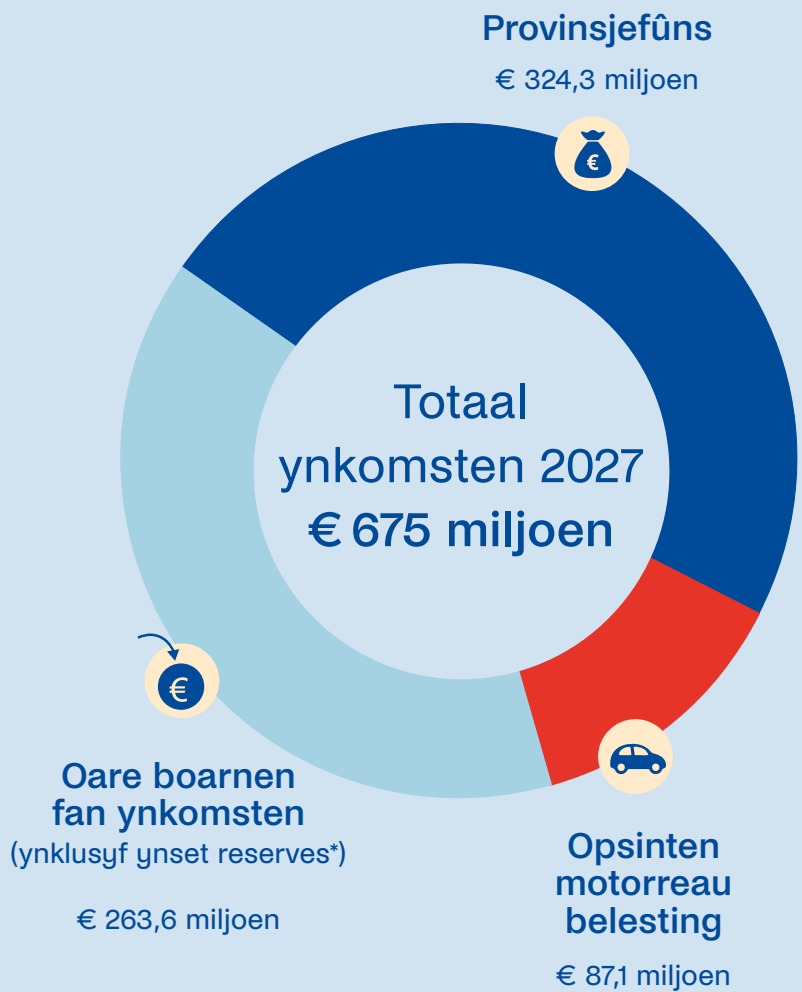
Begrutting 2027 yn ien eachopslach

Mei-inoar ynvestearje is wichtich foar Fryslân. Yn 'e begrutting stiet wat de provinsje yn 2027 ferwachtet te besteegjen en yn te barren. Sadree't Provinsjale Steaten de begrutting yn novimber 2026 goedkarre, kin it bestjoer yn 2027 mei it útfieren fan it belied úteinsette.

De 7 programma's op haadlinen

1	2	3	4	5	6	7
Bestjoer	Ynfrastruktuer	Natuer en Lânbou	Romte en Klimaat	Ekonomy en Mienskip	Bedriuwsfiering	Oare útjeften
- Sterk en betrouber provinsjebestjoer - Gearwurking mei gemeenten en partners fuortsterkje - Oanpak ûndermining en tapassing Wet Bibob	- Mei-inoar op wei nei feilich, flot en fossylfrij reizgjen yn 2050 - Ferkearsfeilichheid foarop: nul ferkearsdeaden yn 2040 as doel - Fryske diken, brêgen en farwetters feilich en sterk - In sterker OV en mear minsken op 'e fyts	- Mear natuer: realisaasje Natuurnetwerk Nederland - Lânbou takomstbestindich én yn balâns mei natuer - Gebietsrjochte oanpak yn 'e mande mei boeren, ynwenners en partners	- Nije omjouwingsfisy: romte foar wenjen, enerzjy en natuer - Fryslân fossylfrij yn 2050: enerzjytransysje folop yn gong 22.387 ekstra wenten fóár 2030 - Klimaatbestindich wetter- en boaiemsysteem yn ûntwikkeling	- De helte minder nije grûnstoffen yn 2030; folslein sirkulêr yn 2050 - Yn brede wolfeart, ynnovaasje en duorsume ekonomy ynvestearje - Sterk kultueroanbod en beskerming fan de Fryske taal - Leefberens fuortsterkje	- Heldere stjoering op ambysjes en organisaasjedoelen - Sterke organisaasje mei goede foarsjennings en kapasiteit - Digitale transysje foar bettere tsjinstferliening en bedriuwsfiering	- Tafoegings oan provinsjale reserves foar lettere útjeften - Algemiene dekkingsmiddels

Wêr komt it jild wei?

* Taljochting reserves

Troch benammen in hegere útkearing út it Provinsjefûns groeit de reserve (VAR) fan 'e provinsje. Yn de ramtnota stie de reserve oan 'e ein fan 'e bestjoersperioade (yn 2027) noch op € 279 miljoen. Yn de begrutting is dat bedrach mei € 8,4 miljoen omheech gien, wêrtroch't de reserve oan 'e ein fan de bestjoersperioade (yn 2027) op € 287,4 miljoen útkomt. Dêrby wurdt hieltyd útgien fan in minimale reserve fan € 10 miljoen.

Wêr giet it jild hinne?

